

42. PIASKI PODSADZKOWE

Piaski podsadzkowe służą do sporządzania podsadzki hydraulicznej tj. mieszaniny piasku z wodą, która jest wykorzystywana do wypełniania wyeksploatowanych wyrobisk górniczych. Udokumentowane złoża piasków podsadzkowych występują w obszarach intensywnej, podziemnej eksploatacji górniczej, głównie węgla kamiennego i rud miedzi, a więc w południowej części Polski, głównie w rejonie Górnośląskiego Zagłębia Węglowego oraz w Legnicko-Głogowskim Okręgu Miedziowym. Jednym z warunków decydujących o zaliczeniu złoża piasków jako piasków podsadzkowych jest jego lokalizacja w odległości nie większej niż 50 km od miejsca ich zastosowania.

Największa ilość złoża piasków podsadzkowych zlokalizowana jest wokół GZW. Można tu wydzielić trzy obszary: wschodni, zachodni i północny. Obszar wschodni (gdzie wydobywa się największe ilości tej kopaliny) rozciąga się od Kuźnicy Warężyńskiej przez Pustynię Błędowską aż po okolice Jaworzna. Występują tu utwory piaszczyste akumulacji wodnolodowcowej i częściowo eolicznej osiągające maksymalną miąższość do 70 m (Pustynia Błędowska). Drugi pod względem zasobności jest obszar zachodni obejmujący pradolinę Odry w części Kotliny Raciborskiej i zachodniej części Wyżyny Śląskiej. Średnie miąższości piasków w złożach tego obszaru wynoszą 15 – 20 m. Obszar północny obejmuje dolinę Małej Panwi, na którym występują złoża o znacznych miąższościach piasków (do 40 m) pochodzenia wodnolodowcowego. Złoża te są wystarczająco rozpoznane, lecz dotychczas niezagospodarowane. Ponadto w rejonie eksploatacji rud miedzi w okolicach Lubina występują osady piaszczysto-żwirowe dochodzące do 40 m miąższości.

Stan rozpoznania piasków podsadzkowych oraz stopień ich zagospodarowania przedstawiono w tabeli 42.1.

Tabela 42.1

PIASKI PODSADZKOWE - mln m³

Wyszczególnienie	Ilość złóż	Zasoby geologiczne				Zasoby przemysłowe
		bilansowe			pozabilansowe	
		Razem	A+B+C1	C2		
ZASOBY OGÓŁEM	34	2 678.95	2 171.08	507.87	706.15	151.82
w tym - zasoby złóż zagospodarowanych						
Razem -	8	488.56	424.33	64.23	97.75	146.08
1. Złoża zakładów czynnych	7	477.03	412.80	64.23	97.75	134.55
2. Złoża eksploatowane okresowo	1	11.53	11.53	-	-	11.53
w tym - zasoby złóż nie zagospodarowanych						
Razem -	18	1 803.14	1 414.60	388.54	269.55	5.73
1. Złoża rozpoz. szczegółowo	14	1 501.95	1 411.79	90.16	129.70	5.73
2. Złoża rozpoz. wstępnie	4	301.19	2.82	298.38	139.85	-
w tym - złoża, których eksploatacji zaniechano						
Razem -	8	387.25	332.15	55.09	338.85	-

W 2009 r. stan zasobów geologicznych piasków podsadzkowych wyniósł 2 678,95 mln m³. W przeliczeniu na tony (przyjmując 1,7 t/ m³) wyniosło to 4 554 mln t. W porównaniu do stanu z roku poprzedniego, zasoby zwiększyły się o 40,72 mln m³, co spowodowane zostało głównie przywróceniem do bilansu zasobów złoża „Szczakowa III”, na wniosek marszałka województwa małopolskiego.

Wydobycie piasków podsadzkowych było mniejsze o 473 tys. m³ niż w ubiegłym roku i wyniosło 5 928 tys. m³, co w przeliczeniu na tony daje 10 078 tys. t. Spadek wielkości wydobycia nastąpił w pięciu z siedmiu eksploatowanych złóż.

W złożu „Obora” przy wydobywaniu piasków podsadzkowych powstało w 2009 roku 211,25 tys. t odpadów pogórnich, które złożono na składowisku.

Podczas odwadniania kopalni „Kotłarnia - pole północne” wypompowano 11 893 tys. m³ wody - 1 576 tys. m³ o charakterze wód pitnych i przemysłowych, które wykorzystano oraz 10 317 tys. m³ wód zasolonych, które zrzucano do zlewni Odry.

Stopień rozpoznania zasobów i stan zagospodarowania, a także wielkość wydobycia z poszczególnych złóż zestawiono w tabeli 42.2.

Tabela 42.2

Wykaz złóż piasków podsadzkowych - tys. m³

Lp.	Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Z a s o b y		Wydo- bycie	Powiat
			geologiczne bilansowe	przemysłowe		
ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE			2 678 947	151 816	5 928	
złóż: 34; OGÓŁEM						
woj. dolnośląskie			509 673	13 109	1 594	
złóż: 4						
1	Chrostnik	P	292 351	-	-	lubiński
2	Jaworów	P	5 972	-	-	świdnicki
3	Obora	E	33 471	13 109	1 594	lubiński
4	Sucha Górna	R	177 879	-	-	głogowski, polkowicki
woj. małopolskie			1 072 261	53 142	2 721	
złóż: 10						
1	Hutki II	R	5 732	5 732	-	olkuski
2	Pust. Błędowska - blok II	R	92 835	-	-	olkuski
3	Pust. Błędowska - blok III	R	261 760	-	-	olkuski
4	Pust. Błędowska - blok IV	E	277 090	12 630	995	olkuski
5	Pust. Błędowska (obsz.poz.)	Z	79 724	-	-	chrzanowski, m. Dąbrowa Górnica, m. Jaworzno, olkuski
6	Siersza-Misiury	E	49 944	20 510	1 386	chrzanowski, m. Jaworzno
7	Szczakowa pole I	E	14 270	14 270	340	olkuski
8	Szczakowa pole II	Z	84 139	-	-	m. Jaworzno, olkuski
9	Szczakowa pole III	R	40 575	-	-	m. Jaworzno, olkuski

Lp.	Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Z a s o b y		Wydobycie	Powiat
			geologiczne bilansowe	przemysłowe		
10	Szczakowa-Bukowno	R	166 192	-	-	olkuski
woj. opolskie złóż: 2			460 321	67 450	777	
1	Kotłarnia p. północne	E	78 128	67 450	777	kędzierzyńsko-kozielski
2	Kotłarnia Solarnia	R	382 193	-	-	kędzierzyńsko-kozielski
woj. śląskie złóż: 18			636 692	18 115	836	
1	Błędów - blok I	R	75 890	-	-	m. Dąbrowa Górnicza
2	Boguszowice	Z	123 416	-	-	m. Rybnik
3	Borowa Wieś	Z	7 672	-	-	mikołowski, m. Ruda Śląska
4	Bór (Wschód)	E	10 041	4 589	819	m. Jaworzno, m. Sosnowiec
5	Bór (Zachód)	E	14 084	1 996	17	m. Jaworzno, m. Sosnowiec
6	Brynica	R	13 231	-	-	tarnogórski
7	Czechło	Z	45 876	-	-	tarnogórski
8	Kuźnica Wareżyńska	T	11 530	11 530	-	będziński, m. Dąbrowa Górnicza
9	Markłowice	Z	tylko pzb.	-	-	wodzisławski
10	Ochojec	R	161 164	-	-	m. Rybnik
11	Panewniki	Z	23 050	-	-	mikołowski, m. Katowice, m. Ruda Śląska
12	Rozkówka	R	1 036	-	-	będziński
13	Smolnica	R	13 803	-	-	gliwicki
14	Strzybnica	P	57	-	-	tarnogórski
15	Szczakowa - Maczki	R	70 659	-	-	m. Jaworzno, m. Sosnowiec
16	Taciszów - pole V,VI,VII	Z	23 368	-	-	m. Gliwice
17	Tworóg Mały	R	39 000	-	-	tarnogórski
18	Zebrzydowice	P	2 815	-	-	cieszyński

Opracowała: Agnieszka Malon